

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

๑. พยัญชนะวรรคและอวรรค มีอย่างละเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ
๒. สนธิกริโยปกรณ์คืออะไร ฯ มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ
๓. สัพพนาม คืออะไร ฯ แบ่งเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ เอต อณฺณ อมฺห จัดเป็น สัพพนามชนิดไหน ฯ
๔. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้ กริยาศัพท์ใดกล่าว.....กริยาศัพท์นั้น ชื่อว่า เหตุกัตตฺวาจก, มีอุทาหรณ์ว่า.....ในเหตุกัตตฺวาจกนั้น ลงปัจจัย.....ตัว คือ..... ฯ
๕. ปัจจัยสำหรับประกอบกับกริยาภิตก์ จัดเป็นกี่พวก ฯ แต่ละพวกมีปัจจัยอะไรบ้าง ฯ บอกกาลอะไร ฯ
๖. อะไรชื่อว่าวันทวสมาส ฯ และวันทวสมาสนั้น มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ จนฺทิมสุรียา, สมถวิปฺสฺสนํ จัดเป็นอย่างไร ฯ
๗. ในเสฏฐัตถิต มีปัจจัยเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ ปณฺทิตฺตโร, เสยฺโย, เชฏฺโฐ ลลงปัจจัยตัวไหน ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

เฉลย ประโยค ๑-๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. พยัญชนะวรรค มี ๒๕ ตัว พยัญชนะอวรรค มี ๘ ตัว ๑ พยัญชนะวรรคมี ๒๕ ตัว คือ
ก	ข	ค	ฌ	ง	เรียกว่า	ก	วรรค
จ	ฉ	ช	ฌ	ณ	เรียกว่า	จ	วรรค
ฎ	ฏ	ท	ฒ	ณ	เรียกว่า	ฎ	วรรค
ด	ถ	ท	ธ	น	เรียกว่า	ด	วรรค
ป	ผ	พ	ภ	ม	เรียกว่า	ป	วรรค
- พยัญชนะอวรรค ๘ ตัว คือ ย ร ล ว ส ท ฬ ๑
๒. สนธิกริโยปกรณ คือ วิธีเป็นอุปการะแก่การทำสนธิ ๘ อย่าง ได้แก่ โลโป ลบ ๑, อาเทโส แปลง ๑, อาคโม ลงตัวอักษรใหม่ ๑, วิกาโร ทำให้ผิดจากของเดิม ๑, ปกติ ปกติ ๑, ทีโฆ ทำให้ยาว ๑, รสส์ ทำให้สั้น ๑, สณฺโณโค ช้อนตัว ๑ ๑
๓. สัพพนาม คือ ศัพท์สำหรับใช้แทนชื่อคนและสิ่งของที่ออกชื่อมาแล้วข้างต้น เพื่อจะไม่ให้เป็นการซ้ำซาก แบ่งเป็น ๒ คือ ปุริสสัพพนาม ๑ วิเสสนสัพพนาม ๑ ๑ เอต, อญณ เป็น วิเสสนสัพพนาม อมฺห เป็น ปุริสสัพพนาม ๑
๔. ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างนั้น ดังนี้ กิริยาศัพท์ใดกล่าวผู้ใช้ให้คนอื่นทำ คือ แสดงว่าเป็นกิริยาของผู้ใช้ให้ผู้อื่นทำนั้น กิริยาศัพท์นั้น ชื่อ เหตุกัตตฺวาจาก มีอุทาหรณ์ว่า สามิโก สูเทน โอทน์ ปาเจติ นาย ยง (หรือใช้) พ่อครัว ให้หุงอยู่ ซึ่งข้างสุกๆ ในเหตุกัตตฺวาจากนั้น ลงปัจจัย ๔ ตัว คือ เณ, ฌย, ณาเป, ณาปย ๑
๕. ปัจจัยที่สำหรับประกอบกับกริยาภิတ်กัจจัดเป็น ๓ พวกเหมือนนามกิตก์ แต่ละพวกมีปัจจัย ดังนี้
กิตปัจจัย	อย่างนี้	อนต, ตวนตฺ, ตาวี
กิจปัจจัย	อย่างนี้	อนีย, ตพฺพ
กิตกิจปัจจัย	อย่างนี้	มาน, ต, ตุน, ตฺวา, ตฺวาน

อนต, มาน ๒ ตัวนี้ บอปัจจุบันกาล
ตวนต, ตาวี, ต, ตูน, ตวา, ตวาน ๖ ตัวนี้ บออดีตกาล
อนีเย, ตพพ ๒ ตัวนี้ บอความจำเป็น ฯ

๖. นามศัพท์ตั้งแต่ ๒ ศัพท์ขึ้นไป ท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน ชื่อ ทวันทวสมาส ทวันทวสมาส
นั้น มี ๒ อย่าง คือ สมาทาโร อสมาทาโร จนุทิมสุรียา เป็น อสมาทาระ สมถวิปัสสน
เป็น สมาทาระ ฯ

๗. ในเสฏฐัตถิต มีปัจจัย ๕ ตัว คือ ตร, ตม, อียิสสก, อีย, อิกฺจ ฯ
ปณฺหิตตโร ลง ตร ปัจจัย
เสยโย ลง อีย ปัจจัย
เชฏฺโฐ ลง อิกฺจ ปัจจัย ฯ